

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.,
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr.,
a treia-ora 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplace Nr. 15.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază

Nimeri singuratici à 5 cr. se vând la »Tipografia», soc. pe acțiun

Nimeri singuratici à 20 bani se vând la librăria G. Cârjan, Ploiești

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Cine a învins?

(top) Nu-și poate forma omul nici astăzi judecată clară, că din lupta purtată cu atâtă tenacitate între guvernele țării dualiste, pentru reînnoirea pactului vamal și comercial, cine a eșit învingător: Thun sau Széll?

Dacă e să dăm crezământ zierelor germane din Austria, — pe baza scrișelor lor ar trebui să credem, că învingerea e pe partea Maghiarilor și că Széll a raportat o victorie, cum doară nici el singur nu și-a închipuit-o.

Ziare de mare trecere, cum e »N. F. Presse» și »N. W. Tagblatt», se tânguesc amar și califică învoiala legată de »cel mai dureros desastru pentru Austria».

Lucrul probabil că nu va fi tocmai așa. Trebuie să avem în vedere, că presa germană din Austria se află în opoziție față de actualul guvern austriac, presidat de interesele Thun, prin urmare, îi zace în interes să zugrăvească situația în colorii cât se poate de triste, pentru a prepara opinia publică pentru o eventuală campanie în contra guvernului.

Ear' dacă cetește omul zierele austriace, adică guvernului, ales cele din Boemia, ar trebui să creadă tocmai contrarul: că Maghiarii nu suferiră de înfrângere cum nu se poate mai dureroasă, și că Széll a fost silit să capituleze cu rușine în fața lui Thun.

Natural că nici aici nu va sta lucrul tocmai așa. Tot la fel cum zierele opoziției caută să înnegrească purtarea lui Thun, caută cele puse în serviciul guvernului să-l preamărească și să-l scoată biruit din chestia pactului. Tactică de partid.

E lucrul chiar grozav ce scriu unele »Politik» de ex. scria zilele trecute următoarele: »S'a isprăvit cu obiceiul de a se dieta și mai departe Austriei din partea Maghiarilor. Acum trebuie respectată voința Austriei, pentru-că am venit la conștiință că și noi suntem ceva și vom să rămânem ceva și pentru viitor. Această schimbare în opinia publică a Ungariei are meritul a o fi provocat de către Thun și ministrul și de recosat Dr. Kaizl și Dipauli, și în aceasta residă indiscutabilul și importantul succes moral, ca totul independent de conștiința compromisului la care s'a ajuns».

Deoparte vedem deci în Austria tânguiri și acuzări, de cealaltă parte laude și semne de bucurie, ear' noi dela distanță firește că nu putem ști pe care parte este adevărul. A învins contele Thun în chestia pactului, sau e învins? Probabil, că adevărul zace, ca totdeauna, la mijloc.

Și fiindcă din presa austriacă nu ne putem lumina din destul, trebuie să recurgem la presa maghiară.

Dacă ne-am lua după ea și am accepta de bun cântar laudele ce le aduce prim-ministrului Széll, ar trebui asemenea să credem, că Maghiarii sunt biruitorii, și că pactul s'a legat în favorul lor. Căci fapt e, că toate zierele maghiare sunt mulțumite cu rezultatul lungilor tratative și aduc laude prim-ministrului lor Széll. Ales »Magyarország», organul independenților disidenți, îl ridică în al șaptelea cer, constatând, că »prin aceea, că după amare tratări, a putut să câștige valoarea convingerii sale, a dat dovezi, că cu mintea sa ageră, cu inima sa sănătoasă și cu caracterul său patriotic, poate să raporteze învingeri chiar și la Viena!».

Se poate însă, că și Maghiarii exagerează, ca de regulă; și curatul adevăr e acela pe care l'a enunțat »Nar. Listy» zilele trecute, că: »în chestia pactului nu există nici învins nici învingător», — și pe care l'a accentuat și Széll, în vorbirea sa rostită Mercuri în dieta maghiară, zicând că: »nu este vorba în chestia pactului de glorie și de învingere. Speranța mea este, că după luptele și amarele tratative urmate, acum

s'a deschis calea pe seama înțelegerii, necesară în interesul păcii adevărate de care are trebuință monarhia austro-ungară, pentru a ridica vaza Austriei și a Ungariei deopotrivă».

Nu este dară învins și nu este învingător. Ce s'a întâmplat deci? Nimic alta, decât s'a prelungit un contract existent, fixându-i se termenul de expirare pe ziua ultimă a anului 1907, și s'a prelungit între condițiile avute. S'a accentuat însă, că fiecare parte contrahentă își rezervă mâna liberă, să facă după 1907 ceea-ce vrea: să lege contract nou, ori să desfacă tovarășia. Poate să facă ori una ori alta, obligat nu e mai mult la nimica.

Cunoscând noi mersul politicii maghiare, la sigur putem lua, că guvernul nostru vor profita de favorul câștigat și dacă la termenul pus se vor simți destul de tari, vor decreta independența vamală a Ungariei. Că termenul s'a pus mai târziu cu trei ani de cum se proiecta la început, e tocmai în favorul lor, pentru-că până atunci pot face toate pregătirile necesare pentru decretarea independenței.

În formă a a învins deci nimeni; în fond însă au învins Maghiarii, — abstragând dela favorul câștigat și în formă o paritate la banca austro-ungară, — care e un câștig indiscutabil pentru ei.

Favorul Maghiarilor residă deci în marcurarea în lege a dreptului de a se ungrăji singuri de chestiile vamale ale Ungariei. Va să zică, chiar și pactul acum legat, isvoraște din acest drept de independență vamală, recunoscut de existență pentru ei, din momentul în care pactul nu s'a mai putut reînnoi după formele și pe bazele din trecut. Ear' prin aducerea în raport de coincidență a tuturor termenelor convențiilor internaționale și a privilegiilor banței austro-ungare cu termenul expirării noului pact, s'au adus treble acolo, că dela 1901 absolut nimic nu-i mai teaga pe Maghiarii de Austria. Și acesta e adevărul cuprins al pactului!

Dacă acum, Maghiarii se vor simți, cum am zis, destul de tari la 1907, ca se se separeze cu desevirșire de Austria, ei vor decreta independența vamală a Ungariei; dacă nu, vor lega mai departe pactul cu Austria, dar' atunci va merge pe o noua toamea, pentru-că nici Austria nu e mai mult obligată să țina la bazele din trecut.

Dar' vorba întristatei »Neue Freie Presse»; opt ani și jumătate e mult timp, și cine știe cum se vor desvolta raporturile politice din Europa până atunci. Se poate că la 1907 vor avé și alții curent la legarea pacturilor, nu numai Maghiarii!

Sibiu, 16 Iunie n.

Jos guvernul! Aceasta e lozincă zilei la Viena. În cercurile politice de acolo a făcut mare senzație vorbirea prim-ministrului maghiar Széll, rostită Mercuri în dieta Ungariei, pentru-că din ea se vede, că Maghiarii au raportat o isbândă mare. Germanii condamă în modul cel mai necruțător guvernul austriac, care a fost atacat și în conferența Nemților liberati, ținută la Viena. După o vorbire violentă a deputatului Noske, întreaga adunare, destul de numeroasă, a erupt în sgomotoase strigări de: **Jos guvernul!**

SAȘI PEDEPSIȚI PENTRU TRICOLORUL ROMÂNESC. Trei Sași din Brașov, membri ai Reuniunii bicicliste săsești din acel oraș au fost pedepsiți zilele trecute cu câte două zile închisoare și 15 fl. amendă în bani din partea »energice» poliției din Brașov. Motivul? Cu ocaziunea sfîșierii unui steag pe seama Reuniunii bicicliste, cei trei Sași și-au înfrumusețat roțile cu panglici tricolore românești, și în modul acesta au demonstrat în contra »întregității statului ungar».

Bravo cap de polițaiu!

S'au scandalizat! Ziarele maghiare ne spun, că inspectorul de școli din comitatul Somogy a făcut în ședința din comitat o comitetului administrativ din acel comitat destăinuiri de cari s'au scandalizat cei de față. A spus anume, că cu ocaziunea inspecției de școli, a aflat, cum un învățător german, împreună cu doi fii ai sei, propunea în școala germană din comuna sa, copiilor de Neamț, exclusiv în limba germană, ear' cărți de școală ungurești nu avea nici de leac!

E într'adevăr de scandalizat și de desperat cu naționalitățile! Firește, comitetul administrativ a scris grabnic episcopului respectiv (căci școala e confesională catolică) să dispună ca să înceteze scandalul, că-i curat scandal să învețe un învățător german copii de Neamț din comună, în limba nemțească și nu în limba statului!

Nemții și delegațiunile. Lui »Pester Lloyd» i-se scria zilele trecute dela Viena, că **Nemții amenință cu obstrucția chiar și actul alegerei membrilor în delegațiunile,** ce se va efectua la toamnă. »Bohemia» confirmă acum svoul, și scrie următoarele: **»Cu paragraful 14 nu se poate face pactul. Cuprinsul paragrafului spune apriat, că nu poate fi folosit spre scopul acesta. Dacă totuși se folosește, în locul chestiei pactului devine arștoare chestia constituției. Peștoare, alegeți sau numiți și delegațiile tot pe baza §-ului 14 și nu cereți dela Germani să facă capabil de muncă un reichsrath, care nu e decât parafulger pe seama §-ului 14.**

Va să zică obstrucție la nemurire!

Mărturisiri. Un sovinit de prima forță își zugrăvește în chipul următor neamul, în coloanele lui »Egyptéris»:

»În fiecare din noi (adecă Maghiari) zace o bună dosă din firea tiranului. În unii mai mică, în alții mai mare. Mai mare este în noi înclinarea spre a porunci, decât a asculta. Dacă avem modru și dacă ni-se dă puterea în mână, încercăm și noi de noi pentru a ne valida propria voință. Cu dreptul altuia nu prea ne batem capul, și dacă suntem destul de tari, nu-l respectăm».

Sunt cam rare momentele de sinceritate la Maghiarii nostri, dar' totuși le au câte odată. Dovadă mărturisirile acestea.

»Patria» confiscată. Se poate altcum? Numărul trecut al »Patriei» a je scos earăși confiscat, pentru trei pașaje de față din vocile de presă referitoare la persecuțiile ce are să le îndure organul partidului național român din Bucovina și pentru două pașaje din corepondențele primite din afară, tot referitor la chestia confiscărilor. Ear' numărul primit astăzi, e plin de ovnginzi albe și el, din cari lucrează de ovngințor cuvântul, »confiscat». E confiscat articolul »Dela frați la frați», întreg; e confiscat articolul »Din districte» întreg; și e confiscată și »Foia» întregă. Incepe a trece de glumă, și Românii din Bucovina vor trebui să iee măsuri energice pentru a se scăpa de această încătușare a libertății de presă, vrednică de a figura în istoria veacurilor trecute, dar' nu în istoria veacului culturii și a luminei.

Din Croația. În Agram s'a ținut la 10 l. c. o adunare a partidei dreptei din dieta Croației. Au luat parte cam 600 de oameni. Între alții a vorbit preotul Tomaci despre soarta Croaților din Muraköz și la propunerea lui adunarea a decis să se pună la cale o acțiune în contra maghiarisării. S'a atins și chestiunea reîncorporării Dalmației și în privința aceasta încă s'a hotărât începerea unei acțiuni. Spre șocul acesta se dau numeroase petiții atât la dieta din Agram, cât și la cea din Zara. La adunare au luat parte și mulți mohamedani. Dr. Franck a fost ales președintele partidei.

Chestia armenescă. Se scrie din Haaga, că deși memorandumul Armenilor n'a fost primit din partea conferenței de pace, Armenii au știut totuși să câștige mai multe puteri și partea lor. Din acest motiv, reprezentantul Turciei e foarte supărat și amenință cu retragerea sa din conferența de pace. Pentru a se evita acest lucru, Armenii vor fi expulsați din Olanda. Ce nu se face — de dragul păcii!

Proiectul pactului.

(§.) Pentru-ca să se vadă despre ce este vorba în chestia pactului, dăm în întregime proiectul de lege »despre regularea raporturilor vamale și comerciale și a chestiilor ce stau în legătură cu ele», după textul original, prezentat dietei maghiare în ședința de Mercuri din partea prim-ministrului Széll.

Proiectul se învecinește următoarea introducere:

Fiindcă alianța vamală și comercială între țările coroanei ungare și între regatele și țările reprezentate prin senatul imperial, nu s'a încheiat conform §-ului 61 din art. de lege XII. anul 1867, în înțelesul căruia: »țările coroanei ungare, ca țări juridice independente de celelalte țări ale domnitorului, pot să dispună prin guvernul lor responsabil și prin legislatura lor, ca chestiile comerciale să li-se reguleze prin ridicarea de frontiere vamale», — pentru țările coroanei ungare a intrat starea de drept a teritorului independent vamal. În consecință, pe baza §-ului 68 din art. de lege XII. anul 1867, în înțelesul căruia: »țara își rezervă dreptul de a dispune în mod independent, pe cale legală, și toate drepturile în direcția aceasta și rămân intacte», — se decretează precum urmează:

§. 1. Stările actuale, corăspunzătoare dispozițiilor cuprinse în articolul de lege XXIII. anul 1887, §. 1, alineca a doua; și dispozițiilor cuprinse în art. de lege XX. anul 1878, paragraful 1 până la 12, cu modificările făcute în aceste dispoziții prin art. de lege XXIV. anul 1887, art. XVIII. anul 1892, art. XXI. anul 1893, art. VIII. anul 1897, precum și prin cele cuprinse în §-ul 2 al legii de față: **rămân în vigoare până la 31 Decembrie 1907,** presupunând, că stările actuale, corăspunzătoare acestor dispoziții și legi, precum și reciprocității, — rămân asemenea neschimbate și în celelalte regate și țări ale M. Sale.

Cu toate-că prin legea de față, raporturile vamale și comerciale dintre țările coroanei ungare și celelalte regate și țări ale M. Sale se regulează pe perioada de până la finea anului 1907 pe baza dreptului de independentă dispunere, rezervat țării: cu privire la convențiile comerciale, cari s'ar pute lega eventual în timpul acesta, să decretează, că legarea lor în numele ambelor țări are să se facă potrivit măsurilor luate în art. de lege XX. din anul 1878, paragraful 3.

§. 2. Din restituirea de dare, ce cad pe obiectele de consum, trecute peste vamă, din țările coroanei maghiare, din regatele și țările reprezentate în senatul imperial și din Bosnia și Herțegovina, respective din venitele de exportare (despre cari dispune art. de lege XXIV. an. 1887. §. 2 și articolul nou de lege XXII), țările coroanei maghiare vor purta, resp. vor primi, dela 1 Ianuarie 1900, numai partea ce cade pe exportul făcut din ele. Din premiile de exportare, pe care fabricile de zăhar vor avé cumva să le restituie pe baza §-lui 3 din legea zăharului, țările coroanei maghiare primesc partea lor în raportul în care au să acopere premiile de exportare în perioada respectivă de producere de zăhar, așa, că țările coroanei maghiare au să suporte din suma maximă a premiilor de exportare de zăhar numai atât, cât cade pe ele în proporția exportului de zăhar. Pe timpul dela 1 Ianuarie până la 1 Iulie 1900, se vor socoti 7/10 din restituirea de premii ce cad pe perioada din 1899—1900 de producere de zăhar.

§. 3. Se învecinește guvernul, ca pentru legea alianței vamale și comerciale ce este a se lega cu celelalte regate și țări ale M. Sale, mai departe în

scoola, ca în convențiile comerciale ce s'au a se lega cu statele străine să se aduse la valoare interesele țării în mod potrivit: se înceapă tratările cu guvernul imp. reg. austriac, cel mult la 1901.

§. 4. Încât până la 1903 nu se poate lega alianța vamală și comercială (§. 3), în înțelesul §-lui 61 din art. de lege XII. anul 1867: **convențiile comerciale internaționale nu se pot lega pe timp mai lung de cum e perioada valorii acestei legi, adecă nu pot trece peste 1907.** Înainte de a se începe tratările cu străinătatea, tarifa autonomă vamală este a se schimba cu o nouă tarifă autonomă vamală, care apără deopotrivă interesele economice și industriale ale ambelor state. Ambele state au dreptul să pretindă abdicarea convențiilor comerciale legate pe termen, așa cum dispune art. de lege XX. anul 1878, §. 3. Convențiile comerciale legate fără termen de abdicare, au să fie abzise pe anul 1903, la cererea ori-căruia dintre cele două state.

§. 5. În cazul, că sub durata existenței acestei legi, starea actuală precizată în §-ul 1, respective reciprocitatea, va suferi schimbare din ori-care motiv în regatele și țările cealalte al M. Sale, se îndrumă guvernul să prezenteze fără amănare parlamentului proiectele necesare pentru apărarea intereselor financiare și economice ale țării.

Dacă în scopul acesta se cer dispozițiuni imediate, guvernul poate să le pună la cale prin ordonanțe ministeriale. Ordonanțele acestea însă au să se fie prezentate parlamentului, dacă acesta e întrunit, în decurs de 14 zile, dacă nu e întrunit, imediat după întrunire. Nerespectarea ori-căreia din condițiile precizate în §. 4, are aceeași următoare de drept ca nerespectarea reciprocității.

§. 6. Legea aceasta intră în vigoare în ziua publicării, și cu executarea ei se însarcinează întregul minister.

Pactul și — convențiile internaționale.

Se vede apriat din textul proiectului de lege referitor la pactul vamal și comercial (il publicăm în întregime mai sus), precum și din vorbirea prim-ministrului maghiar Széll, rostită Mercuri în dieta, că guvernul maghiar a pus mare greutate pe aceea, ca convențiile comerciale, legate cu străinătatea, să aibă același termen de expirare ca și pactul.

Se vorbia, pe vremea când curgeau încă tratativele între cele două guverne, că ministrul comun de externe, contele Goluchowski, s'ar fi adresat pe cale diplomatică cu întreabarea, că oare puterile, cu cari monarhia are legate astfel de convenții comerciale, sunt învoite ca să se accepte dorința Maghiarilor și termenul convențiilor să se aducă în consonanță cu termenul încetării pactului, respective, sunt învoite, ca prelungirea acestor convenții să se facă numai până la 1907, — și că răspunsul primit ar fi fost favorabil Maghiarilor.

»Berliner Neueste Nachrichten» vine acum și desminte știrea aceasta. Într'un număr mai recent serie următoarele:

»Finem de exclus cu desevirșire cazul, ca Germania de exemplu să și dee de acum învoirea, că va prelungi pe patru ani convenția comercială ce o are legată cu monarhia austro-ungară.

Aceasta e cu atât mai puțin posibil, cu cât toate convențiile importante pe cari le are Germania legate cu străinătatea, au termenul de expirare pus pe ziua ultimă a anului 1903, și astfel la reînnoire sau prelungire, trebuie să le dee un termen desevirșire posibil, la toate. E exclusă cu desevirșire posibilitatea, ca contele Goluchowski să se fi adresat Germaniei cu astfel de întrebări, și e și mai imposibil, ca la o întrebare de natura aceasta să fi primit răspuns favorabil din partea Germaniei».

Ar avé haz, dacă străinătatea ar avea acum o dungă peste socoteala Maghiarilor!

În chestiunea națională.

Ploiești, 2/14 Iunie.

Nici n'am apucat să scot bine de sub tipar studiul meu despre: »*Rotul dlui D. A. Sturdza în chestiunea națională*«, și Maghiarii au și început să mă injure! Astfel, »*Egyetértés*« din Budapesta publică la 7 Iunie st. n., sub titlul de mai sus, următoarele stupidități unguștă la adresa mea:

»Teodor Raica, profesor la liceul din Ploiești, este unul dintre acei bărbați români, cari nutresc cea mai înverșunată ură față de tot ce e maghiar. Domnul acesta a fost între cei dintâi, care, cu ocazia procesului dela Cluj al Memorandului, a adresat o telegramă de felicitare, acuzărilor, dar' procedura lui a fost așa de impertinentă, că însași presa română — care numai de bunăvoință cătră noi nu poate fi acuzată — s'a scandalizat peste măsură, fiindcă Raica prin nechibzuita sa lipsă de tact, a compromis chiar și pe acusați. Acest distins prototip al ultraștilor români și-a arătat, fără încunjur, și la congresul studențesc din 1894 dela Constanța toată ura sa oarbă față de noi.

Așiderea, cu ocazia banchetului dat în onoarea congresiștilor, a grațificat pe Maghiari cu cele mai grave insulte. Tot Raica a fost acela care, la o anumită ocazie, s'a adresat cu ton aspru Regelui Carol, zicându-i: »Noi vrem să unim pe Români sub stăpânirea Maiestății Tale, da-ne deci bani pentru acțiune, căci câștigi destui din brânza regală desfăcută în Ploiești!«. Tot acest Raica a fost, care cânta lui Sturdza imnuri de laudă la 1894, când și-a ținut aceasta cunoscutele sale discursuri anti-maghiare în chestiunea ardeleană. Acest agitator sâlbatec a scris acum o voluminoasă carte despre chestiunea română din Ardeal, care cuprinde, firește, cele mai vehemente atacuri contra Ungariei. Dar' se napustește totodată și asupra laudatului de odinioară, asupra fostului prim-ministru Sturdza, pe care îl numește simplu exrec politic, ilustrându-și cu date și exemple aserțiunea, se ocupă, aprins, cu întreg rolul jucat de Sturdza în chestiunea națională română. Dar' nu cruță nici pe partizanii lui Sturdza, pe cari îi numește trădătorii și discreditatorii cauzei naționale române. Desvoaltă cu mare aparat procesul istoric, ce de veacuri decurge între Români și Maghiari și conchide, că rassa maghiară, de aceea vrea să maghiariseze cu orice preț pe Români, fiindcă, în poporul maghiar, s'a slăbit vigoarea de rassa, ear' pentru moravurile sale destrăbălate nu există alt remediu. Cea mai mare parte la demoralizarea Ungariei, zice că — o are jidănișmea, care a cucerit-o economic și i-a corupt moravurile creștine. Națiunea maghiară — după părerea autorului — nu poate avea decât un singur interes: să trăiască cu poporul român în relații de amicitie reciprocă. Și unul și alții fiind expuși aceluiași pericol.

Preținde mai departe, că dușmănia continuă dintre Maghiari și Români nu poate fi decât păgubitoare intereselor ambelor națiuni. Câtă vreme și una și cealaltă ar trebui să-și iee, ca scop al vieții, fericirea lor comună. Cu cât vor fi mai strinse relațiunile de lealitate și prietenie reciprocă între cele două națiuni, cu atât le va fi mai sigură libera lor dezvoltare și înflorire. Români nu pot deveni amici sinceri ai Maghiarilor, câtă vreme acestia nu renunță la politica lor de maghiarizare. Sturdza, cu politica lui perfidă și cu vicleniile sale anti-naționale n'a făcut decât să deschidă și mai adânc abisul ce despărte pe Români de Unguri. Cartea de altfel, abstracție făcând de tonul violent în care este scrisă

de autor, cuprinde date prețioase relative la chestiunea română.
Am tradus fidel și reprodus în întregime insanitățile ziarului budapestan, ca să se convingă toți cetitorii scrierei mele cât de puțin se respectă presa maghiară. Declar din capul locului, că tot ce spune »*Egyetértés*« este absolut neadevărat, afară de apariția cărții mele, pe care n'a cetit-o, și de ura înverșunată ce am, nu însă față de Maghiari, ci față de toți tiranii și asupritorii popoarelor, indiferent de naționalitate.
Și, ca să revin la chestiune, contrar aserțiunii lui »*Egyetértés*, a) n'am adresat nici-odată nimăru și deci nici acuzărilor dela Cluj, nici o telegramă de felicitare, în numele meu personal, și totdeauna numai în numele Ploieștilor sau a Ligei culturale, din al cărei comitet fac neîntrerupt parte dela înființarea ei.
Ear' presa română, care spre rușinea »*constituționalismului*« maghiar, este și astăzi »*judecată*« după patenta de sub absolutism, nu numai nu s'a putut scandalisa de tegrămele de încurajare venite dela frați, dar', în năpăstuirea ei, aceste i-a servit ca un adevărat balsam, de mângâiere;
b) la congresul studențesc din 1894 dela Constanța n'am fost și nici n'aveam ce căuta acolo ca profesor liceal. Astfel, neluând parte nici la banchetul congresiștilor, spre marea mea părere de rău n'am putut vorbi, cu acea ocazie, despre bașbozucile unguștă;
c) ce să mai răspund la stupida născocire a ziarului maghiar, că aș fi cerut Regelui Carol bani, ca să unim pe Români sub stăpânirea Sa, câtă vreme nici-odată n'am avut fericirea să discut cu M. Sa Regele, nici nu l'am amestecat vre-odată în lupta noastră națională;
d) când gazeta maghiară preținde că aș fi susținut, că Ungurii maghiarisează pe Români ca să-și regenereze rassa lor coruptă de ovrei, de sigur îmi atribue propria sa convingere. Nici-odată și nicăiri n'am afirmat acest lucru. Ungurii maghiarisează pentru-că sunt slabi și incultți. Când se vor fi pătuns de sfințenia principului: »ce ție nu-ți place, altuia nu face«, au să renunțe de bunăvoie la politica lor de canibalism național; e) în fine, nici-odată n'am susținut că Ungurii și Români, expuși aceluiași pericol, ar fi avisați unii la alții. Nu!

Români sunt amenințați de un singur pericol, și acela este maghiarizarea. Ce va fi după aceasta, sau peste aceasta, acum nu m'importă. Deocamdată Români trebuie să-și aere vieța națională contra dușmanului din casă. Și când dușmanul din casă m'ă sugrumă, nimeni nu mă poate face să tac, ca nu cumva să mă audă pretinsul dușman de afară țipând și să vină să ne sugrume pe amândoi! Nu cu asemenea manopere copilărești se sparie popoarele amenințate în existența lor. Dacă Ungurii cred sincer că soartea lor e legată de a Românilor, atunci comit o adevărată »*radare de patrie*«, atentând la vieța națională a concetățenilor lor Români »*egal îndreptății*«.

Scurt: Români din Ardeal și Ungaria sunt avisați la propriile lor forțe

spre a lupta, contra celui mai bun prieten al Ungurilor, contra maghiarizării. Lupta naționalităților din Austria se le servească de pildă vie, ear' următoarea declarație dela Cluj a dlui Dr. I. Rațiu de program:

»Existența unui popor nu se discută, ci se afirmă. De aceea, nu ni-e în gând să venim înaintea d-voastră să dovedim că avem dreptul la existență!«
T. Raica.

Chestiuni școlare.

DIN BRAȘOV.

— Programa examenelor la școlile medii gr-or. rom. din Brașov dela finea a. școl. 1898—99.

La liceu.

Examenele de maturitate. Vineri și Sâmbătă în 11 și 12 Iunie v. va fi examenul verbal de maturitate la gimnasiu. La examenele de maturitate nu pot asista școlarii; pentru publicul mare ele s'nt deschise.

Examenele private cu școlarii privațiști din școlile medii se vor ține în zilele de 14—19 Iunie, având a se prezenta școlarii privațiști în 14 Iunie v. la orele 7 dimineața în cancelaria direcțiunii și a depune taxa de examen.

Examenle publice de încheiere.

- A) La gimnasiu. Vineri, în 25 Iunie v. a. m.:
 - 7¹/₂—8 clasa VII., Religionea, D. Făgărășanu.
 - 8—8¹/₂ cl. VII., Româna, Dr. Ios. Blaga.
 - 8¹/₂—9 cl. VI., Elina, P. Budiu.
 - 9—9¹/₂ cl. VI., Latina, V. Goldiș.
 - 9¹/₂—10 cl. V., Matematica, D. Nastasi.
 - 10—10¹/₂ cl. V., Maghiara, Ax. Banciu.
 - 10¹/₂—11 cl. IV., Istoria naturală, D. Lupan.
 - 11—11¹/₂ cl. IV., Germana, Ip. Ilasievici.
 - 11¹/₂—12 Declamațiune.

După amezii:

- 2¹/₂—3 cl. III., Aritmetica, P. Dima.
- 3—3¹/₂ cl. III., Istoria, N. Puican.
- 3¹/₂—4 cl. II., Maghiara, Ax. Banciu.
- 4—4¹/₂ cl. II., Latina, N. Puican.
- 4¹/₂—5 cl. I., Româna, I. Popea.
- 5—5¹/₂ cl. I., Geografia, D. Lupan.

B) La școala reală. Sâmbătă, în 26 Iunie v. a. m.:

- 7¹/₂—8 cl. IV., Româna, G. Vătășan.
- 8—8¹/₂ cl. IV., Franceza, Dr. C. Lacea.
- 8¹/₂—9 cl. III., Religia, Dr. V. Saftu.
- 9—9¹/₂ cl. III., Germana, Dr. C. Lacea.
- 9¹/₂—10 cl. II., Aritmetica, A. Ciortea.
- 10—10¹/₂ cl. II., Istoria naturală, G. Chelar.
- 10¹/₂—11 cl. I., Geografia, D. Lupan.
- 11—11¹/₂ cl. I., Geometria, P. Percea.

(Examenle se țin în sala festivă a gimnasiunii. — Școlarul, care va absenta dela examen, nu se va promova, ci va avea să facă examen supletor în Septembrie a. c.)

Joi, în 24 Iunie v. se va ține examenul de cântări cu școlarii clasei II. reale și a II. gimn. la 11 ore a. m., în sala festivă. În aceeași zi după amezii la 6 ore se va ține examenul public din gimnastică în curtea de gimnastică.

Duminea, în 27 Iunie v., după serviciul divin, la care vor participa toți școlarii, se va încheia în mod solemn anul școlar 1898—99, distribuindu-se premiile în sala cea mare a institutului.

La încheierea anului școlar, în 27 Iunie, fiecare școlar va primi un testimoniu școl. și un exemplar din Anuarul școlii. Școlarii absenți nu vor primi Anuarul școlii.

La examenle acestea, precum și la festivitatea de încheiere a anului școlar se invită cu toată stima părinții școlarilor, amicii și binevoitorii acestor școlae.

Brașov, în 1 Iunie v. 1899.

Direcțiunea.

La școala comercială.

Examenul de maturitate se va ține în zilele de 14 și 15 Iunie v. a. c. în sala festivă a edificiului central. La acest examen, deschis pentru publicul mare, nu pot lua parte școlarii

Examenle de clase se vor ține în sala de desen în zilele următoare dela 7—12 ore a. m. cum urmează:

Vineri, în 18 Iunie v., clasa I. comercială: 1. Religionea, V. Voina. 2. Româna, A. Bârseanu. 3. Istorie, G. Vătășan. 4. Matematica, A. Ciortea.

Sâmbătă, în 19 Iunie v., clasa II. comercială: 1. Religionea, V. Voina. 2. Româna, A. Bârseanu. 3. Cunoștințe de drept, I. Socaci. 4. Aritmetica comercială, I. C. Panțu. 5. Franceza, A. Vlaicu.

Luni, în 21 Iunie v., clasa I. comercială: 1. Fisica, A. Ciortea. 2. Germana, P. Ciorgariu. 3. Principii com., I. Socaci. 4. Franceza, A. Bârseanu.

Mărti, în 22 Iunie v., clasa II. comercială: 1. Maghiara, P. Ciorgariu. 2. Matematica, A. Ciortea. 3. Geografia, A. Bârseanu. 4. Merceologie, A. Vlaicu.

Mercuri, în 23 Iunie v., clasa I. comercială: 1. Maghiara, P. Ciorgariu. 2. Aritmetica, I. C. Panțu. 3. Geografia, G. Vătășan.

Joi, în 24 Iunie v., clasa II. comercială: 1. Economia, I. Socaci. 2. Germana, P. Ciorgariu. 3. Istoria, G. Vătășan.

Duminea, în 27 Iunie v., vor participa la serviciul divin toți elevii cu profesorii și după aceea se va încheia în mod solemn anul școlar 1898—99, distribuindu-se premiile în sala festivă. Apoi elevii își vor primi gratuit testimoniiile și programa școlară.

La aceste examene, precum și la festivitatea de încheiere a anului școlar s'nt invitați cu toată stima părinții elevilor, amicii și binevoitorii acestei școlae.

Brașov, în 1 Iunie v. 1899.

Direcțiunea.

Revistă externă.

Din Franca.

Dupuy încă nu are urmaș. Cel dintâiu politician, care a fost chemat de Loubet și îndemnat să formeze cabinetul a fost Poincaré. Acesta însă nu prea e aplicat a primi misiunea și înainte de a se rezolva a căutat să convină cu corifeii politici. El a ceretat pe Dupuy, Deschanel, Fallières, Méline, Ribot, Krantz, Delcassé, Bourgeois etc. și le-a cerut părerea asupra situației.

Loubet a așteptat ieri răspunsul lui Poincaré.

Vigue, șeful poliției de stat, a plecat la Rennes, ca să iee dispozițiile de lipsă pentru primirea lui Dreyfus.

Președintele tribunalului militar din Rennes va fi generalul Link, comandantul regimentului din Grenoble. Tribunalul va fi alcătuit din 7 juzi, între cari este și generalul legiunii de genarmi nr. 10. Guvernul va fi reprezentat prin generalul pensionat Carrière, ear' referent va fi Jacquier, căpitan de cavalerie.

Alegeri comunale în Italia.

În Milano, Turin, Genua și Parma s'au făcut acum alegerile reprezentanților comunali, cari au fost aminate de doi ani din cauza mișcărilor socialiste. Dar' partidul guvernial a rămas în minoritate pretutindenea, eșind învingători republicanii, socialistii și clericali. Îndosebi a fost foarte agitată alegerea în Milano. Candidații socialisti și republicani au întrunit aici 30.000 voturi, pe când conservativii și clericali moderati au avut numai 10.000 de voturi.

Din toată lumea.

Insulele Caroline. — Din China. — Răscoală în India.

Senatul spaniol a acceptat proiectul de lege, privitor la cedarea insulelor Caroline pe seama Germaniei.

Din Peking se anunță, că între vânduva împărăteasă a Chinei și între împăratul s'a restabilit pacea și buna înțelegere. Vânduva împărăteasă a promis, că nu va denumi cironom la tron fără învoirea împăratului.

Din Bombay (India) se știe, că răscoala, ce a erupt în ținuturile Masura și Tinevely, ia întinderi îngrijitoare. Răscoalați aprind localitățile. Orașele mărginașe s'nt păzite de miliție.

Cronica zilei.

Sibiu, 16 Iunie n.

»Tipografia«, societate pe acțiuni, editoară a ziarelor noastre a ținut ieri o adunare generală extraordinară, cu un singur scop de a alege direcțiunea pe un nou period de trei ani. Au fost realeși cu unanimitate de voturi în direcțiune domnii:

Dr. Ioan Rațiu, George Pop de Băsești, Rubin Pațifa, Iuliu Coroiannu și Dionisiu Vajda.

În comisiunea de supraveghere au fost realeși unanim domnii: Dr. Teodor Mihali și Dr. D. Ciula, ear' în locul regretatului Al. Filip a fost ales dl Gerasim Domide, paroch în Rodna-veche.

Fundațiunea Oltean. În ședința de ieri a comitetului »Asociațiunii«, după-cum aflăm, s'au luat dispoziții cu privire la administrarea lăsamântului făcut de fericitul inginer Oltean, din Cojocna, care a fost testat »Asociațiunii« spre scopurile sale peste 40.000 fl. Comitetul a hotărât a administra acest legat dimpreună cu fondul său general, și a crea deocamdată 4 fundațiuni în fiitorul internat al »Astrei«, pentru patru elevi, 2 gr-or. și 2 gr-cat. Până la înființarea internatului de băieți, cele 4 fundațiuni se vor asigura în internatul de acum, pentru patru fetețe.

Distincțiuni. Maiestatea Sa Regele României a conferit dlor Grigore Coșăniceanu, Leon Bogdan și Vasilie Vlădoian medalia »Coroana României« în gradul de comandor, ear' dlui Dr. A. Peride aceeași medalie în gradul de oficer.

Dr. Popovici în Cernăuți. Cu datul de 12 Iunie n. ne scrie corespondentul nostru din Cernăuți următoarele: Ieri-seară a sosit aici din Viena deputatul nostru Dr. George Popovici. La gară i-a făcut trimitea română și un frumos număr de dame ovațiuni entusiaste. Prezența valorosului nostru deputat a fost imperios reclamată în urma situațiunii grave politice din țeară, provocată prin măsurile severe ale guvernului local îndreptate contra ziarului »Patria« și persecuțiunea formală a studenței române de către rectorul universitar.

Examenle de calificațiune pentru începătorii gr-or. din archidieceasă, se încep în 8/10 Iunie, având a se ține în sala seminarului din loc.

La școala elementară de fete a Reuniunii femeilor române din Sibiu examenle se vor ține în 24 și 25 Iunie. În 24 Iunie, 8—9 ore religione, 9—10 limba română, 10—11 comput cu clasele I.—IV., 11—11¹/₂ limba maghiară cu clasele I.—IV., 11¹/₂—12 limba germană cu clasele III. și IV. și IV. Duminea (25 Iunie) la orele 11 cântări, declamări, încheierea anului școlar și distribuirea testimoniiilor. În decursul examenului lucrurile de mână ale elevelor s'nt expuse în sala a doua a școlii.

FOIȚA »TRIBUNEI«.

ÎNVIERE.

— Roman — 42

de Leo Tolstoi.

(Urmare).

Agripina Petrovna clătina din cap. — Cum? Ce-i de făcut cu ele, dar' o să aveți trebuință de ele mai târziu! — zise ea.

— Nu, nu o să mai am nevoie, Agripina Petrovna, într'adevăr, nu mai am nevoie! — zise Nekhludov, răspunzând intenției pe care o ghicea în vorbele și gestul guvernantei. — Și, spune-i și lui Kornei că o să-i plătesc pe două luni înainte și că de astăzi poate să-și caute un loc aiurea.

— Faci rău, că hotărăști așa, Dimitrie Ivanovici. Chiar dacă și-e gândul să te duci în străinătate, tot o să-ți trebuiască o casă pentru-ca să-ți așezi mobilele.

— Nu mi-e așa gândul, Agripina Petrovna! — adăgă Nekhludov zimbând. — De altfel nici nu mă duc în străinătate, și dacă mă duc în vre-o parte, mă duc pentru o altă afacere decât aceea pe care o crezi.

La aceste cuvinte, o roșeață îi cuprinsese obrazii. »Aide, trebuie să-și spun totul, — gândi el, — n'am nici o rațiune să tac, și de acum să încep să spun adevărul.

— Mi-s'a întâmplat ieri ceva foarte ciudat și foarte grav, — urmă el. — Îți aduci aminte de Katioșa, care slujea la tușa Maria Ivanovna?

— Prea bine! Eu am învățat-o să coase.

— Ei, eată! A fost condamnată ieri la curtea cu jurați unde eram și eu jurat.

— Ah, Doamne! — zise Agripina Petrovna. — Și pentru ce crimă a fost osândită?

— Pentru omor! Și eu s'nt pricina la toate!...

— Eată în adevăr ceva foarte straniu! Cum se poate, ca d-ta să fii pricina?

— Da, eu s'nt! Și întâmplarea aceasta mi-a răsturnat toate planurile.

— Ce tot vorbești?

— Fără îndoială! Fiindcă eu s'nt cauza că ea a luat calea aceasta, eu trebuie să fac totul spre a-i da ajutor.

— Recunosc în aceasta inima d-tale bună, Dimitrie Ivanovici! Dar' despre o greșeală în toate acestea, nici nu e vorba. Aceeasi întâmplare poate să vie la ori-cine: și când o persoană e cu o judecată, se regulează totul, se uită totul și vieța continuă. Crede-mă, ar fi o nebunie din parte-ți să te faci răspunzător. De multă vreme mi-s'a spus că

ființa aceea s'a abătut dela calea dreaptă; ea o fi vrut-o, și vina numai a ei poate să fie.

— Nu, nu, greșeala e a mea și eu trebuie s'o repar.

— Cum s'o repari?

— Voi vedea eu cum; aceasta mă privește. Dar' dacă te îngrijești pentru d-ta, Agripina Petrovna, mă grăbesc să-ți spun ceea-ce mama a hotărât prin testament...

— Oh! nu, pentru mine nu mă îngrijesc. Răposata m'a încercat atât cu binefacerile sale, încât nu mai am nevoie de nimic. Am o rudă care mă invită să viu la ea; mă voi duce, când voi fi de tot sigură că nu te pot servi cu nimic. Dar' trebuie să te previu că faci rău luându-ți pe suflet afacerea asta; nu e nimeni căruia să nu i-se fi întâmplat astfel de lucruri.

— Ce vrei? Asupra acestui lucru eu s'nt de altă părere. Și te rog încă odată să ai bunățate să-mi pregătești totul pentru plecarea mea de aci. Și să nu fii supărată pe mine! S'nt recunoscător de toate câte ai făcut pentru mine, Agripina Petrovna.

Lucru surprinzător, din momentul în care Nekhludov înțelesese că nu era un nărod și un ticălos, încetase de a disprețui și de a urî pe alții. Dimpotrivă, încerca sentimentele cele mai afectuoase pentru Agripina Petrovna și pentru Kornei, valetul seu de cameră. Și o dorință îl cuprinsese de a se umili înaintea lui Kornei, cum o făcuse înaintea gu-

vernantei; dar' Kornei era de un servilism atât de josnic încât, în ultimul moment, Nekhludov nu mai avu curajul să se umilească înainte-și.

Ca să se ducă la palatul justiției, unde trebuia să fie din nou jurat, luă aceeași trăsură pe care o avusese în ajun și vizitiful îl duse prin aceleași străzi, ceea-ce-l făcu să se mire de enorma schimbare care se făcuse într'insul în aceste douăzeci-și-patru de ore. Băgă de seamă că într'adevăr devenise un alt om.

Căsătoria sa cu Missy, care în ajun îi păruse atât de aproape, acum îi apărea ca ceva ce totul imposibil. În ajun el era convins că ar face fericirea tinereii fete luându-o de soție; acum se judeca nedemn nu numai de a se căsători cu ea, dar' chiar de a o visita.

»Dacă ea ar ști cine s'nt, pentru nimic în lume n'ar consimți să mă mai vadă. Și eu care împingeam înconștiența până la a-i reproșa cochetăriile ei cu Romanof! Și apoi chiar dacă m'aș fi căsătorit cu ea, aș fi avut oare o clipă de fericire, sau numai de odihnă, știind că cealaltă, nenorocită, e în temniță, și că mâne sau poimâne va pleca la munca silnică? Și aceasta, în vremea când eu aș fi primit felicitări sau aș fi făcut vishite de nunte cu nevastă-mea.

Sau, pe când aș fi stat alături de un prieten pe care ticăloșește l'am înșelat, în adunarea boiermei, aș fi numărat voturile asupra noiei legi școlare, și după care m'aș fi dus să întâlnesc în

taină pe femeia amicului meu. Sau încă pe timpul când m'aș fi chinuit cu tabloul meu, cu acel blâstemat de tablou pe care n'am să-l sfișesc nici-odată, căci ved că e mai presus de puterile mele! Nu, nimic din toate acestea nu mă mi-e cu puțință de acum înainte, — își zicea Nekhludov și nu înceta să se bucure de schimbarea lăuntrică făcută într'insul.

— Înainte de toate, — își zise ear' el, — să revăd pe avocat sale; a cunoaste rezultatul cercetării mele; și apoi, după aceea... după aceea să mă duc să o ved și să-și spun totul!

Și de câte-ori în imaginație el își representa modul în care el va începe vorba cu ea, în care-i va spune tot, în care-i va declara că el singur a făcut totul, — întotdeauna se înduioșea de eroica lui bunățate și lacrimi îi veniau în ochi.

XXXI.

În coridorul palatului de justiție Nekhludov întâlni pe aprodul curței cu jurați. El îl întreba unde s'nt duși condamnații, după judecată, și apoi la cine trebuie să se adreseze spre a obține autorizația de a-i vedea. Aprodul răspunse că osândiții erau împărțiți prin deosebite locuri și că numai procurorul putea să deie autorizația de a-i vedea.

— De altmintrelea, — adăuse el, — voi veni după ședința și vă voi conduce chiar eu la procuror. Dar', acum, vă rog să vă duceți cât mai repede în sala juraților. Audiența o să înceapă.

Demoralizare pe banii țerei! Cățiva învețători pripășiți prin Bănat, în frunte cu un anume Révay Károly agită printre colegii lor ideea să-și maghiarizeze numele străine.

Ministrul Wlassics, după-cum vestese patrioticele, a rezolvat favorabil cererea. Pagubă că învețătorii n'au cerut totodată și pînă, și cal-pac, și cisme cu crețe.

Erată. În articolul de ieri «Bartha și biserica unită la pasajul 8, rîndul 2, în loc de cuvîntul pavăza s'a străcurat «povara», ceea-ce rectificăm.

„Reuniunea sodalilor români din Sibiu” își permite a atrage din nou atențiunea spriginitorilor și binevoitorilor clasei meseriașilor noștri asupra producțiunei de ziua primă a Sf. Rosalii, din al cărei eventual venit curat o parte este destinată expoziției industriale, ce se plănuște a se aranja în toamna a. c.

Instalarea lui Goldiș. „Egyet-értés” împreună cu alte foi din capitală publică următoarea informație primită din Arad: „Intărirea alegerei de episcop a lui Goldiș se așteaptă pe săptămîna aceasta.

Din Viena la Paris călare. Baronul Charles Cottu în prima Iunie a plecat din Viena la Paris călare. Marși după amezii la 5 ore 45 minute baronul a sosit la Paris, făcînd astfel o cavalcadă de 1250 chilometri în 13 zile și 14 ore.

„Pacea popoarelor”, organ pentru înfelegerea și egala îndreptățire națională a popoarelor din Austro-Ungaria, va apăre în curînd la Viena. Redacțiunea și administrațiunea se află în Viena 14, Johngasse 30, ear' prețul abonamentului face la an 8 fl., jumătate de an 4 fl., trei luni 2 fl.

Curs de istoria artelor. În feriile de vară profesori universitari vor ține în Budapesta, pentru profesori dela școalele medii, prelegeri din istoria artelor. Ministrul de culte și instrucțiune a susceput la acest curs douăzeci profesori de pe la diferite școale medii maghiare ale țerei.

Sfințirea bisericeii din Brașov. După-cum amintiserăm în unul din numerii anteriori, înaltpreasfinția Sa dl archiepiscop și metropolit Ioan Meșianu va pleca mâine dimineață la Brașov, pentru a sfinți noua biserică din Brașov-cetate. Programul primirei înaltpreasfinției Sale și al festivităților e următorul: primire la gară la orele 2 și 9 minute p. m.; conducerea în oraș; re-

Nekhludov multumii aprofului de amabilitatea lui, de care se simți foarte atins și alergă în sala juraților.

În momentul în care intra, jurații se pregăteau să intre în sala de audiență. Negustorul era tot așa de bine dispus, ca și în ajun, și se vedea că, din nou, mîncase și beuse zdravîn înainte de a veni. El primii pe Nekhludov ca pe un vechiu prieten. Și Petre Gherasimovici însuși, cu toată familiaritatea lui, nu-i mai făcu de loc impresia neplăcută, pe care i-o făcuse până atunci.

Nekhludov se întreabă dacă trebuia să destăinuiească juraților relațiunile, pe care le avusese cu femeia pe care o condamnase în ziua precedentă.

De ieri, — se gândea el, — trebuia să mă scol, în momentul verdictului din ajun, — sosirea pe extradă a judecătorilor în uniformă, tăcerea, apelul juraților, gendarmii, portretul, pe bătrînul popă, — ori cătă bunăvoință ar fi avut, n'ar fi găsit, în ajun, puterea de a strica atîta solemnitate.

Pregătirile judecăței fură la fel cu cele din prima scenă, numai că nu mai prestară jurămint și că președintele îi cruță de mica cuvîntare preliminară.

(Va urma).

cepțiune între orele 4—5; seara la orele 8 condux cu torțe. Duminecă: sfințirea bisericeii la orele 9 a. m. (intrarea în biserică se face numai cu билет); la 2 ore p. m. banchet în reduta orașenească; seara la 8 ore concert, ear' după concert petrecere cu dans.

Amalia, regina Portugaliei, care se ocupă mult cu lucruri medicale, a convocat la conferență pe toți medicii de renume ai țerei, pentru a se sfătui asupra mijloacelor de apărare în contra tuberculozei. Între altele conferența a hotărîit înființarea unui sanatoriu pe seama tuberculoșilor, spre care scop regina a donat 500.000 fl.

O stavă turbată. Zilele trecute se pripăși pe Sântămăria un căne turbat și a mușcat calul veduvei lui Samoel Klein. În 12 luna curentă, tocmai când acest cal se afla în stavă, l'a cuprins turbul și rînd pe rînd a mușcat pe ceilalți cai. Acum întreagă stava e inficiată. S'a dispus carantină pentru ea și probabil că va trebui să fie ucisă întreagă.

Panopticon în Sibiu. Atragem atențiunea asupra inseratului de pe pagina a IV-a a ziarului nostru.

Știri mărute. Eduard Kucserka, gimnast de cl V. în Kaposvár, s'a împușcat. Causa sinuciderei nu se știe.

— În Cluj calfa de păpușar Stefan Kócsis s'a împușcat — de aleaul dragostei.

— În Zavidov taurul satului a ucis pe ciurdarul Iosif Jäger.

— În comuna Bunești din Moldova s'a surpat alaltăieri un mal, astrucînd optzeci de case împreună cu oamenii și vitele surprinse de napasta.

— Ernest Giergl, mare comerciant în Budapesta, s'a sinucis alaltăieri aruncîndu-se la stradă din cutul al IV-lea al locuinei sale.

POSTA REDACȚIUNELI Penny. Mulțumiri pentru bunăvoință. Am luat măsuri în conformitate. „Pulgăr”. Ai spirit! Adresează-te la „Füles Bagoly” poate te ia colaborator, și mai poți câștiga câte ceva. Dni D. L. Todoran. De ce așa tîrziu? Din 13 Mai în 15 Iunie!

VIATA SOCIALĂ.

Din Bistrița. „Reuniunea română de cîntări din Bistrița” va aranja Duminecă, în 18 Iunie 1899 (ziua de Rosalii) un concert împreună cu reprezentațiune teatrală și joc, în sala cea mare din Gewerbeverein.

Program: 1. Peneș Curcanul, terțet, cor bărbătesc de I. Wiesz 2. Nevasta care iubește, sextet, cor mixt de G. Musicescu. 3. Disperata, baladă de I. Grozescu, declamată de Ioan Fântăna. 4. Rătăcînt, duet, cor femeiesc de T. Doinescu. 5. Junimea parisiiană, quartet, cor mixt de N. Adam. 6. O noapte de amor, quartet, cor bărbătesc de T. Doinescu. 7. „Peatra din casă”, comedie de V. Alexandri. 8. Brîul popilor, cuintet cu bariton solo, cor mixt de G. Musicescu. 9. Zis-a badea, sextet, cor mixt de G. Musicescu.

„Călușerul” și „Bătuta”. După concert urmează petrecere cu joc. Începutul precis la 8 ore seara. Venitul curat este destinat în favorul fondului Reuniunii. Prețul de intrare: Locul I. 80 cr., locul II. 60 cr., locul III. 40 cr., parter 30 cr., galeria de șezut 40 cr., galeria de stat 20.

Din Seliște. „Reuniunea pompierilor voluntari din Seliște va aranja o petrecere cu joc la 7/19 Iunie 1899 (a 2-a zi de Rosalii), la „grădina pompierilor”. La cas de timp nefavorabil se va ține în Dumineca următoare. Venitul curat este pentru fondul Reuniunii. Începutul la 10 ore a. m.

Din Deva. O petrecere de vară se va aranja Luni, în 7/19 Iunie a. c. (a doua zi de Rosalii), în grădina dela calea ferată din Deva, (care va fi împărțită în 2 secții, pentru inteligență și popor). Petrecerea se aranjează din prilejul încheierii anului școlar a elevilor dela școala română confesională gr.-or. din Deva, cu concursul tinerimei studioase dela preparanția și școala reală de stat din loc. Între pauzele muziceii corul vocal bisericesc din Deva, va delecta publicul cu mai multe piese frumoase, ear' tinerimea studioasă se va produce cu diferite declamațiuni. În decursul petrecerei se vor juca „Călușerul” și „Bătuta”. Prețul de intrare de familie 1 fl., de persoană 50 cr. Venitul curat e destinat pentru repararea bisericeii din Deva. La cas de timp nefavorabil petrecerea se va ține în reduta orașenească tot în aceeași zi. Conductul cu muzica în frunte va porni dela școala română gr.-or. precis la 1/4 ore p. m.

MAI NOU.

Memorandul Sêrbilor.

„Zaslava” scrie, că memorandul deputaților congresului național sêrbesc, adresat Monarhului pentru ordonarea convocării congresului, a fost înaintat Coroanei, prin ministrul-preșident maghiar (va să zică, nu prin delegațiune, cum era vorba. R. „Trib.”). Memorandul e scris în limba sêrbească, dar' are și o traducere maghiară și conține toate gravaminele bisericeii sêrbești. „L-au subscris 54 deputați congresuali.

Reconstruirea cabinetului Széll.

„Magyarország” scrie, că prin cercurile politice din Budapesta se vestește earăși despre o formațiune nouă a cabinetului Széll. Se afirmă cu positivitate, că după votarea legilor referitoare la pact, cabinetul se va reconstrui, pentru a fi întărit cu forțe noue; și anume: ministrul de finanțe Lukács se va retrage, ear' Széll va preda ministerul de interne unui politician foarte distins. Politicianul distins nu poate fi altul decăt Apponyi. Căt pentru ministerul de finanțe, nu-l poate primi altul decăt Horánszky. Pe calea aceasta, fusiunea apponyiștilor cu guvernul, ar deveni (și va deveni) perfectă și cu privire la oalele cu carne.

Alegerile în România.

Colegiul al doilea pentru senat a ales astfel: conservativi 45, junimiști 2, liberali independenți 2. Un balotaj. Alegeroa a decurs în ordine.

Conflict la granița Sêrbiei.

Se telegrafează din Belgrad, că mulțime de Albanezi însoțiți de 2000 soldați turcești au atacat granița sêrbească la Jablonița. Lupta a durat ieri toată ziua. De ambele părți mai mulți răniți și morți. Trupe sêrbești au fost trimise să alunge pe năvălitori.

Bibliografie.

„ENCICLOPEDIA ROMÂNĂ” editată sub auspiciile și din însărcinarea Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român. de Dr. Corneliu Diaconovich, prim-secret. Asociațiunei.

A apărut fascicolul XIV. al acestei importante și mari publicațiuni, cuprinzînd articolele Emerit-Fărcașele, la olaltă peste o mie articole și o frumoasă hartă a Europei, executată în institutul F. A. Brockhaus din Lipsca. Și acest fascicol cuprinde o serie destul de lungă de articole mai mari și de interes special românesc. Amintim biografiile: Eminescu, Enăceanu, Enescu, Erbiceanu, Erdélyi (episcopul), Esarcu Const., Eustatievici, Fălcioianu; apoi: Emin Pașca, Ennisi, Eusebiu, Eötvös, Falb. — Articole istorice: Epigrafia, Episcop, Epoca, Dra, Eterie, Etrusci, Ev, Evgheniți (Epitropia lor), Fanarioți (A. D. Xenopol). — Articole literare și de filosofie Emoțiune, Enciclopedia, Estetica, Etimologia, Eu, Evoluțiune, Existența, Fabula, Fantasia, etc. — Din materialul geografic amintim: Englitera, Estonia, Etnografia și Etnologia, Etruria, Europa (cu hartă), Făgăraș, Fălcuiu, Fălticeni, Fântănele. În fine mai amintim următoarele mai mari și mai interesante, Emigrațiune, Englezi, Epilepsia, Ereditate, Evangelia, Evangelist, Examen Export, Expozițiune, Făina, Familia etc. — Apariția regulată a fasciculelor și îngrijirea, cu care este condusă această lucrare, ne îndreptățește la speranța, că prima „Enciclopedie Română” va fi terminată curînd.

Abonamentele se fac la W. Krafft în Sibiu (deposit general pentru România: E. Storck, București) și se primesc numai pentru publicațiunea întreagă. Prețul de prenumărare: pentru un tom broșurat fl. 10.—, compactat fl. 11.60 (în România lei 25.—, resp. 28.50).

„Trilby”, sensaționalul roman de George du Maurier, tradus de curînd în românește de „Afin dela Tuscia” se află de vînzare și la librăria noastră. E un volum de 336 pagini, tipărit frumos pe hârtie fină, și elegant adjustat; foarte potrivit cadou de ocazie. Costă numai un florin (2 coroane).

La comanda de din afară se se adaugă pentru porto postal încă 5 cr., ear' pentru expediție recomandată 20 cr. v. a. Pentru siguranța expediției recomandăm modalitatea din rumă.

DIN TAINELE VIETEI

MARGARETA MOLDOVAN. Despre novelele și schițele apărute sub acest titlu Gazeta Transilvaniei publică o dare de seamă, în care între altele se scriu următoarele: „Novelele și schițele d-nei M. Moldovan îmi par niște mici ochiri din viață — ochiri duioase și dragălașe, și din viața autoarei și din viața altora. În aceste novele și schițe, mai în toate, întâlnim suflete blînd muncite de dorul fericii, de dorul binelui, ce nu vine, ce nu urmează, ce nu se împlinește; căci zădărnice cauti aceea ce nu 'ți-e scris să ai. Ni-se descrie iubirea de mamă: puternică, sfîntă, duioasă, gingașe, dar' și dragostea pécătoasă — și aceasta într'un chip fin și moralisător.”

„Lupta pentru drept”.

— Voci de presă. — Dreptatea. „Trebuie să fim bucuroși când ni-se dă în materie de literatură juridică o traducere de valoare, din toate punctele de privire. „Lupta pentru drept” e creațiunea acelu geniu juridic Dr. Rudolf de Ihering, care e poate cea mai strălucită și cea mai originală ilustrațiune a literaturii juridice contemporane. Traducerea dlui Păcățianu însă e mult superioară traducerilor anterioare și ca stil și ca aprofundare serioasă a originalului, avînd pe lângă asta avantajul de a ne prezenta penultima ediție a originalului nemțesc, editată apărută cu un an înaintea morței lui Ihering, care a supus-o unor modificări, cari înlocuiesc stilul științific greoiu în antiția ediție cu un stil mai ușor, accesibil și celor ne-specialiști în materie de drept. Pentru redacție și editură: responsabil: Andreiu Balteș Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: V. H. Dressmandt.

La „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu, se află de vînzare următoarele noutăți musicale:

Table listing musical works and composers. Includes titles like 'Les beaux yeux', 'Mathilde Mironescu', 'Tărănuța Cîntec popular', etc., with prices in fl.

Bursa de mărfuri din Budapesta

Table of commodity prices from Budapest dated June 14, 1899. Lists items like wheat, oil, and various goods with prices per 100 kg.

Bursa de Budapesta.

Table of stock market prices from Budapest dated June 14, 1899. Lists various securities and their values.

Bursa de Viena.

Table of stock market prices from Vienna dated June 14, 1899. Lists various securities and their values.

Bursa de București.

Table of stock market prices from Bucharest dated June 2, 1899. Lists various securities and their values.

Teatrul orașenesc în Sibiu.

Sămbătă, 17 Iunie n. Don Juan. Operă în 2 acte (6 preschimbări), de W. A. Mozart. Începutul la 7 1/2 ore seara.

Cumpărați cerneală Beyer numai cerneală Beyer.

Unde nu se capătă, liferează direct fabrica de cerneală Beyer din Görkau.

[178] 6-50

Azi, Sâmbătă, se deschide!

În piața Hermann din Sibiu.

Priveliști demne de văzut, de primul rang, Panopticum plastic

sub direcțiunea dlui **R. Werin**, cuprinzând peste 150 figuri automate în mărime naturală, unice în felul lor, parte din vremuri trecute, parte din prezent, reprezentând evenimintele cele mai interesante. Între altele amintim:

Răstignirea lui Christos, 9 figuri executate artistic.

O mie și una de nopți. — **Melusine, o nimfă de mare.**

Frumoasa Irena, tetovată. — Iudita cu capul lui Holoferne.

Afară de aceste o admirabilă colecție de persoane renumite, apoi o prea interesantă galerie de rase de popoare.

În un despărțământ separat:

Emil Zola, Baross Gábor, Kossuth Lajos, Dreyfus în insula Dracului, Luccheni în închisoare; apoi asasinarea și înmormântarea Maiestății Sale împ.-Reg. Elisabeta.

Partie de calabrias foarte comică și cabinet de ris din Paris.

Zilnic deschis dela 9 ore dimineața până la 10 ore seara.

Prețul de intrare 15 cr.

Pentru copii până la 10 ani și militari dela sergent-major în jos 10 cr., pentru studenți 10 cr.

Pentru o cercetare numeroasă se roagă

cu distincție stimă

R. WERIN.

[190] 1-

Cele mai excelente și recunoscute ca cele mai bune

Mașine de cosit

pentru iarbă, trifoi și holde,

Tăvăluguri cilindrice și lucii, de oțel,

Pluguri cu 1, 2, 3 ori cu 4 feruri,

Grape diagonale și pentru livezi și muschii,

Mașine de sămănat „Agricola”,

Prese pentru ensilarea (îndesarea) nutrețului verde (patent Blunt),

Aparate-Dörr (patentate)

pentru poame și legume,

Teascuri pentru toate scopurile, cum și pentru

vin și poame,

Prese pentru tescuire de poame și struguri,

Mașine pentru rătăzirea vișilor,

Stropitoare automate patent „Syphonia”

pentru plante și vițe de viie

fabrichează și liferează în cele mai noi construcțiuni

Fabricale ces. și reg., singure priv. pentru mașine economice, turnătorie de fer și atelier de barosuri

PH. MAYFARTH & COMP.,

în Viena, II/1, Taborstrasse. [153] 4-10

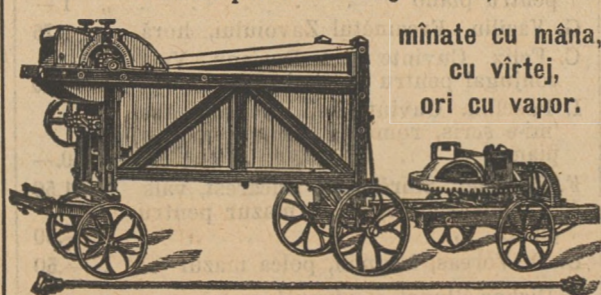
Fundată în 1872. Premiată cu peste 400 medalii de aur, argint și de bronz 750 luorători.

la toate cele mai mari expoziții.

Cataloge de deslușire și numeroase scrisori de recunoștință gratis. — Reprezentanți și mai departe vânzători sunt doriți.

Mașine de îmblătit

cu suluri patente în verigi de us,

minate cu mâna,
cu vârtej,
ori cu vapor.

Aparate de vârtej (întors)

pentru înhămare de 1 până la 6 cai,

Cele mai noue mașine de vânturat,

Ciururi, sfărmitoare de păpușoi,

Mașine pentru te cuit fân și paie,

minate cu mâna, stabile și portative

fabrichează și liferează în cele mai noi construcțiuni

Fabricale ces. și reg., singure priv. pentru mașine economice, turnătorie de fer și atelier de barosuri

PH. MAYFARTH & COMP.,

în Viena, II/1, Taborstrasse. [153] 4-10

Fundată în 1872. Premiată cu peste 400 medalii de aur, argint și de bronz 750 luorători.

la toate cele mai mari expoziții.

Cataloge de deslușire și numeroase scrisori de recunoștință gratis. — Reprezentanți și mai departe vânzători sunt doriți.

Legea veterinară.

Atât primăriile comunale, cât și fiecare econom au trebuință să cunoască legea numită veterinară. Dl Tormay Béla, secretar de stat în ministerul de agricultură, a scos la lumină o explicare populară a legii amintite. În această explicare se vorbește pe larg despre pasapoarte, de tirgurile de vite, de boalele lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Reuniunea agricolă română din Sibiu a tradus această carte în limba română populară. Cartea se numește:

Învățătorul Munteanu

împărtășește economilor cele mai de lipsă cunoștințe
despre

LEGEA VETERINARĂ

și
BOALELE CONTAGIOASE

stând cu dinșii la sfat în lungile seri ale iernii.

De

Tormay Béla.

(184 pag. mari.)

Cartea costă 30 cr. (cu porto postal 35 cr.) și se poate cumpăra dela

„Tipografia”, societate pe acțiuni, Sibiu.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Descrierea Ardealului.

Cine voește să cunoască frumoasa țeară a Ardealului, și cu deosebire Munții-Apuseni, patria lui Horia și Iancu, să citească scrierile lui Silvestru Moldovan anume:

Țeara-Noastră,
descrierea părților sudice ale Transilvaniei
și Valea-Murășului, apoi

Zarandul și Munții-Apuseni.

Cu 9 ilustrațiuni și o schiță.

Descrierile sunt făcute în fel de călătorie, cu datinele și porturile Românilor și cu multe legende despre dealuri, cetăți, izvoare ș. a.

Fiecare carte costă 1 fl. (și 5 cr. porto), în România 3 lei.

Toate zările noastre au apreciat în cuvinte elogiase aceste descrieri, unicele ce le avem despre Transilvania în limba română:

„Liga română”, scrie între altele:
„Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din mai multe puncte de vedere. Dl Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicațiune unei trebuințe ce intr'adevăr se simțea la noi. Sperăm, că publicul cetitor va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită”

Comande se pot face la

„Tipografia”,
societate pe acțiuni în Sibiu.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Se află de vânzare:

George du Maurier

TRILBY.

IN ROMANEȘTE
DE
AFIN DE LA TUSCIA.

Prețul 1 fl. v. a. plus 5 cr. porto.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Au eșit de sub tipar și se află de vânzare:

Chestiunea

Română

în Roma.

Conferența

domnului

Roberto Fava.

Prețul numai 20 cr.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

„Istoria Transilvaniei”

de
George Barițiu.

Monumentalul op al regretatului nostru istoric: „Părți alese din istoria Transilvaniei pe 200 ani din urmă”, se poate procura de acum
cu preț redus!

Volumul I.

broș. în loc de fl. 4.20 numai cu fl. 2.50, leg. fl. 3.30.

Volumul II.

broș. în loc de fl. 4. — numai cu fl. 2. —, leg. fl. 2.80

Volumul III.

broș. în loc de fl. 2.80 numai cu fl. 2. —, leg. fl. 2.80.

Opnl întreg:

broș. în 3 vol. în loc de fl. 11. — numai cu fl. 6.50 = șese
florini și cincizeci cr. v. a., leg. fl. 8.60.

„Această carte n'ar fi iertat să lipsească din casa nici unui bun Român

„Concordia”, societate comercială pe acții, Sibiu

pune în vânzare

[189] 1-12

un vin excelent

garantat curat, cu prețul de 40 cr. litrul!!

Se potrivește admirabil cu ape minerale.

Depozit de cele mai bune sorte de făină bănațeană.

În onorata atențiune!

Respectuos subscribul are onoare a aduce la cunoștința on. public, că am preluat prin cumpărare afacerea de băcănie, coloniale, făină și mărfuri de vâpsitorie existentă sub firma **Karl Sebes** în Sibiu, str. Kempel nr. 17 și o voi continua sub firma improcolată

Karl Kirschner.

Promițând on. cliențele serviciu prompt și real, precum și mărfuri numai din cele mai bune calități, recomand în atențiunea dlor pictori și zugravi bogat asortatul meu magazin de oleiu și colorii naturale, precum și cele mai bune lackuri.

În așteptarea numeroaselor comande semnez

cu distincție stimă

Karl Kirschner.

[192] 1-3

Vânzare de vin excelent de masă din Agărbiciu cu 40 cr. per litru.

Doriți se cetiți

un interesant Roman?

Vi-se recomandă

„Castelul din Carpați”

— Roman din viața poporului românesc din Ardeal. —

de

Jules Verne.

Premiat de „Academia franceză”.

Traducere, — unica autorizată de editorul proprietar francez — făcută

de

Victor Onișor.

Acest volum apărut tocmai acum, are 255+XII. pagini, în octav

mare, de o eleganță rară la cărțile românești, și este împodobit cu

26 ilustrațiuni

admirabile, executate după olinșouri din Paris.

Prețul:

Edițiunea populară: 80 cr. + 5 cr. porto postal.

Edițiunea de lux: 1 fl. 20 cr. + 10 cr. porto.

Edițiunea de lux compactat: 2 fl. + 10 cr. porto.

Cel mai potrivit cadou e un „Castel”.

A se adresa direct la

Librăria „Tipografiei”, soc. pe acțiuni,

Sibiu, strada Poplăci nr. 15.

La Librăria „Tipografiei”, soc. pe acțiuni în Sibiu,

se află de vânzare

următoarele publicațiuni

ale Societății

„Inocențiu Micu Clain”

a teologilor din Blaj

1. „Epistole către un preot tânăr” de Aloisiu Melcher. Partea I. și II. 2 volume mari cu prețul redus de . . . 1 fl. 50 cr.

2. „Pregătire la moarte”, adecă considerațiuni asupra maximelor eterne folositoare tuturor spre meditare și preoților spre a predica, de Alfons M. Liguori, 1 volum de 440 pag. — fl. 80 cr.

3. „Duș muscălesco”, narațiune de Bolanden (45 pag.) . . . — fl. 10 cr.

— Se recomandă mai ales preoților. —